

Katarina Horvatović

SELEKTOR HDFKIV

Junija Palmotića 18, Velika Gorica

Stručni osvrt na odjevnu komponentu svečanog koncerta FA Zagreb Markovac „Sviraj svirče drmeša“ održanog 04. 06. 2017. u kazalištu Komedija, s početkom u 20 sati

Pred punom dvoranom počeo je koncert „Sviraj svirče drmeša“. Ovim putem zahvaljujem upravi ansambla koja mi je, kao i lani, dodijelila mjesto iz kojeg sam adekvatno mogla pratiti detalje i rješenja vezana za odjevnu komponentu programa.

Prvu točku izvela je dječja folklorna skupina u istoj odjevnoj varijanti kao i na Smotri, pa ostajem pri sugestijama izrečenim prilikom komentiranja te izvedbe.

Prvi dio počeo je zajedničkom slikom svih izvođača odjevenih u prve dvije točke programa „Ideju Svati“ te „Gospe Ramska molit ću se tebi“, lijep i impozantan prizor.

U koreografiji „Ideju svati“, mogli smo vidjeti standardnu varijantu nošnje zagrebačkog prigorja. Razlike su se očitovale u tipovima oglavlja, ona s pečama bila su bolje realizirana od onih s maramama i pletenicama. Razlike su bile primjetne i u detaljima poput pregača, što je pohvalno. Korektno i uredno odjevene djevojke i momci, osim poneke oscilacije u duljini košulja kod momaka te duljina pregača kod djevojaka. Orkestar je bio odjeven u turopoljske narodne nošnje također korektno i uredno. Tamburašice su bile uredne iako je jedna od dvije tamburašice nošnja bila kraća sprijeda.

Uslijedila je koreografija pjesama i plesova iz Rame, djevojke su bile uredno i pravilno odjevene, pravilno složenih oglavlja s pojedinim oscilacijama u poravnatosti donjih rubova. Momci uredni i korektni.

Praizvedbene pjesme i plesove Korduna, vidjeli smo u također korektnoj odjevnoj varijanti u kojoj su djevojke pravilnih oglavlja, ipak imale problema s usklađivanjem donjih rubova kako međusobno, tako i usklađivanja duljine suknje i pregače u pojedinim slučajevima. Momci su imali problema s duljinama košulja, jednom od njih je pao čemer, pa je na kraju košulja bila zapletena iznad njega. Bilo je problema i s duljinama hlača u pojedinim slučajevima, gdje su bile prekratke.

„Stožnjevečki gosti“ bila je slijedeća izvedba večeri. Solistica je bila korektna iako joj pregača nije bila izglačana. Djevojke su bile savršeno izglačane, no ipak su bile primjetne razlike u duljinama donjih rubova ispod kojih su se mogle vidjeti i podsuknje u pojedinim slučajevima. Nakit i oglavlja vrlo uredni, iako je jedna ogrlica završila na leđima uslijed intenzivne vrtnje. Momci uredni i korektni ali kao i u prigorju, s prezategnutim remenima te također oscilacijama u duljinama košulja te duljinama prsluka.

Uslijedila je koreografija turopolja „Simo hote mladenci“ u kojoj smo vidjeli više tipova nošnji. Upravo zbog takvog odabira došlo je većeg broja neusklađenih donjih rubova između te dvije skupine ali i unutar svake od tih skupina. Jednoj su djevojci virile vezice a drugoj podsuknje. Kod stavljanja

populica potrebno je obratiti više pažnje kod učvršćivanja kako bi održale korektan oblik. Momci su bili uredni i korektni.

Drugi dio programa započela je veteranska skupina, koja nije predmet ocjenjivanja pa smatram da nije korektno komentirati.

Nakon toga ansambl je izveo koreografiju „Zišel nam je mjesec“, djevojke su opet nosile dva tipa nošnji, koji su većinom bile usklađenih duljina s odstupanjima u duljinama kod pojedinih plesačica. Momci korektni i uredni s manjim odstupanjima u duljinama košulja.

„Dvoru mili kraj zelena bora“, bila je premijerna izvedba pjesama i plesova otoka Murtera. Djevojke su bile uredno odjevene, lijepo počešljane i okićene, ali unutar šest djevojaka bile su primjetne dvije duljine donjih rubova. Dopao mi se odabir različitih oglavlja, od kojih su neka bila urednije realizirana. Odabir nekih oglavlja u kombinaciji s ruhom bi možda mogao biti drugačiji, ali ne mogu reći da je pogrešan. Momci su bili uredni i korektni, no nekima su hlače bile ipak malo prekratke.

Usljedila je izvedba pjesama i plesova Kalinovca pod nazivom „Rendajte se milo lane“. Djevojke su bile uredno odjevene, koloritno dobro odabranih i dobro raspoređenih tibeta, koje je trebalo ili bolje centrirati ili učvrstiti a neke su imale nedovoljno izglačane pregače. Frizure i oglavlja uredna i korektna. Momci uredni, malo više pažnje obratiti na duljine košulja.

Pjesmu „Urodila žuta kruška“ izvele su dvije solistice uredno i korektno odjevene no neusklađenih donjih rubova.

„Evo kuće evo i avlije“ vidjeli smo u novoj odjevnoj varijanti. Djevojke su nosile izuzetne primjerke nošanja bosanke posavine no nedovoljno usklađenih donjih rubova, oglavlja su bila uredna. Problema je bilo s nedovoljno učvršćenim čarapa koje su „klizile“ a tako i s muškim cipelama koje su se odvezivale, iako su momci bili odjeveni u potpuno građanski tip ruka, dakle odijela.

Glazbeni intermezzo „Tamburaši pokraj Dunava“ maestralno su nam izveli tamburaši u posavskim nošnjama, neusklađenih duljina košulja i donjih rubova kod tamburašica.

Zadnju praizvedbenu točku večerašnjeg koncerta, po kojoj je i sam koncert dobio ime „Sviraj svirče drmeša“ izveo je cijeli ansambl, odjeven u dva tipa nošnji od koji je jedan tipičan i za posavinu uz moslavinu. Unutar oba tipa bio je prilično velik broj oscilacija u duljinama donjih rubova, vjerojatno zbog velikog broja izvođačica, ali i činjenice da se radi o zadnjoj točki koncerta pa je došlo do pada koncentracije. Nekim su djevojkama „visile“ pregače, nekima su bile prekratke, sve u svemu scenska slika nije odisala skladnošću. Šteta, jer su odabrani primjerci zaista bili reprezentativni. Uz to jednoj se djevojci uslijed plesa odvezao opanak. Momci su bili odjeveni korektno i uredno, no u pojedinim slučajevima imali su preduge košulje.

Markovčani, koji su zaista uvijek držali visok stupanj urednosti, uspjeli su me iznenaditi količinom oscilacija u duljinama donjih rubova, a i nekim nesvakidašnjim situacijama poput odvezivanja opanaka te podsuknjama koje su virile ispod ruha. Uvažavanje sugestija vezanih za odabir kostima dovelo je do čistijih i korektnijih prikaza ove godine, poput kostimografije „Ideju svati“. Mislim da je kod većine točaka ovaj puta bilo prisutno više dekoncentracije pri samoj realizaciji. Naspram lanjske podignute, ove godine razina svijesti određenih pojedinaca, nije dosegla potrebni nivo. Zaključila bih da je na ovom koncertu odjevna komponenta bila manje uspješna nego na lanjskom, iako mi se

odabir varijanti ruha činio jednostavnijim za primjenu. Kod djevojaka, koje su većinom bile savršeno počešljane i adekvatnih ogavlja, potrebno više pažnje obratiti u procesu samog odijevanja kako bi broj oscilacija u duljinama donjih rubova bio sveden na minimum. Kod momaka potrebno je obratiti pažnju samo na duljine košulja i adekvatno učvršćivanje opasača, inače u većini točaka oni su dominirali urednošću. Sve u svemu pomno odabrano i dobro osmišljeno, samo još malo vježbe i iskustva, kako bi dogodine zamišljeno bilo i realizirano.

Katarina Horvatović, magistra etnologije i kulturne antropologije te profesorica pedagogije